

**Аналіз всеукраїнського анкетування
«Привабливість бібліотечної професії»
в бібліотеках Херсонської області**

Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б. Лавреньова взяла участь у Всеукраїнському анкетуванні «Привабливість бібліотечної професії» та залучила до нього молодих спеціалістів ЮСП бібліотек одинадцяти ЦБС області: Бериславської, Генічеської, Голопристанської, Горностаївської, Іванівської, Каланчацької, Новокаховської, Нижньосірогозької, Чаплинської, Цюрупинської, Херсонської.

Під час анкетування виявлялися основні мотиви, визначалися позитивні та негативні фактори, які впливають на професійну діяльність молодих співробітників бібліотек для юнацтва.

Було опитано 90 молодих бібліотекарів області. Ось, які результати ми отримали під час проведення анкетування.

1. Що Вас спонукало до вибору професії бібліотекаря:

- покликання – 26 (29%)
- престижність – 7 (8%)
- бажання продовжити трудову династію – 9 (10%)
- захопленість книгами – 37 (41%)
- рекомендації батьків – 7 (8%)
- «за компанію» з подругами/друзями - -
- це сталося випадково – 10 (11%)
- інших варіантів не поступило

2. Ваші відчуття від перших кроків опанування професії:

- подобається – 86 (95%)
- чекала(в) кращого – 3 (3%)
- зрозуміла(в), що зроблено помилку у виборі професії - -
- ще не розібралася(вся) - -
- ніяких - -
- інше: *зацікавленість* – 1 (1%)

3. Як би Ви особисто оцінили соціальну значущість бібліотечної професії:

- престижна – 13 (14%)
- соціально необхідна – 65 (72%)
- не гірша і не краща за інші – 1 (12%)
- в майбутньому неперспективна – 2 (2%)
- мені байдуже - -
- свій варіант: *підвищує престиж читання в суспільстві.*

4. Яким чином можна підвищити престиж бібліотечної професії?

- підвищити заробітну плату працівникам – 30 (33%)

- представляти бібліотечну професію як цікаву для молоді роботу – 48 (53%)
- проводити більше акцій, молодіжних заходів профорієнтаційного характеру – 24 (27%)
- свій варіант: *високим рівнем професійної підготовки при обслуговуванні; покращанням матеріально-технічної бази, фонду, комп'ютеризованості; зацікавленістю держави у розвитку бібліотек.*

5. Чи потрібна профільна освіта для того, щоб працювати в бібліотеці?

- так – 82 (91%)
тому що в основі будь-якої професії лежать професійні знання; щоб досконало знати всі аспекти професійної діяльності та бути спроможним повноцінно задовольнити запити читачів – 40 (48%)
- ні – 8 (9%)
головне бути освіченим, ерудованим, креативним новатором та менеджером своєї справи, мати натхнення та бажання працювати в цій області і отримувати знання та розвиватися самому.

6. Які з перелічених рис, крім професіоналізму, на Вашу думку, є корисними в бібліотечній професії:

- прагнення набувати майстерності – 32 (35,5%)
- постійне прагнення до самоосвіти – 28 (31%)
- різнобічний світогляд – 28 (31%)
- творчість – 36 (40%)
- комунікативність – 29 (32%)
- цілеспрямованість – 20 (22%)
- відповідальність – 36 (40%)
- небайдужість – 23 (25,5%)
- свій варіант: *повага до смаків читача, толерантність, ввічливість, уважність, активна життєва позиція, мобільність, оригінальність мислення, вимогливість, відповідальність.*

7. Яка бібліотечна спеціальність Вам більше до душі?

- комплектатор фондів – 5 (5,5%)
- каталогізатор – 2 (2%)
- архіваріус – 5 (5,5%)
- бібліограф – 7 (8%)
- методист – 8 (9%)
- бібліотекар-програміст – 10 (11%)
- адміністратор сайта або електронних баз даних – 7 (8%)
- обслуговування користувачів абонементу (читальних залів, відділу іноземними мовами) – 62 (69%)
- консультант інтернет-центру – 7 (8%)
- психолог - 7 (8%)

- соціолог, маркетолог – 6 (7%)
- ще не визначилася (вся) – 2 (2%)
- свій варіант: *завідуюча бібліотекою-філією, організатор масових заходів.*

8. Чи збираєтеся Ви продовжувати працювати за фахом?

- так – 85 (95%)
- ні - -
- ще не визначилася (вся) – 3 (3%)
- важко відповісти – 2 (2%)

Виходячи з цих підсумків можна зробити висновок, що більшість опитаних нами респондентів усвідомлено підійшли до вибору професії, лише невелика кількість, а саме 10% потрапили до цієї галузі випадково. Приємно, що значна частина молодих респондентів прийшла працювати в бібліотеку через захопленість книгами та за покликанням.

Аналізуючи відповіді на друге питання, можна лише радіти тому, що розчарування отримали лише 3%, а більшість (95%) визнали, що професія їм подобається.

Молоді спеціалісти бібліотек розуміють соціальну значущість бібліотек у суспільстві, хоча Інтернет склав деяку конкуренцію для бібліотек, але бібліотеки стають інформаційними та дозвілєвими центрами.

Третина опитаних респондентів вважають, що підвищення заробітної плати допоможе підвищити престиж бібліотечної професії в суспільстві. Але більшість опитаних пропонують представити бібліотечну професію як цікаву для молоді роботу та проводити більше акцій, молодіжних заходів профорієнтаційного характеру.

91% опитаних вважають, що для роботи бібліотекарем потрібна профільна освіта, щоб розуміти всі аспекти, багатоплановість та специфіку бібліотечної спеціалізації. Решта вважають, що не обов'язково мати фахову освіту, треба бути креативною людиною та постійно саморозвиватися.

Це питання викликало дебати в нашому колективі, тому ми виступили з ініціативою та провели на нашому блозі «Методист ОВУ Херсон» <http://metobuks.blogspot.com/> анкетування «Чи потрібна профільна освіта для того, щоб працювати в бібліотеці?». Голосування проходило 2 тижня: кількість проголосуваних – 24; «так» відповіли 20 (83%), «ні» – 4 (17%).

Найбільш корисними рисами в бібліотечній професії, за результатами опитування, стали відповідальність та творчість, але й інші запропоновані варіанти отримали по 20-30%.

Найпопулярнішою серед молодих спеціалістів є робота у відділах обслуговування читачів, адже молодим цікаво спілкуватися зі своїми ровесниками, організовувати заходи, виставки тощо. Найменше запитів отримала спеціалізація каталогізатор і двоє з опитаних ще не визначилися.

85% опитаних збираються продовжувати працювати за фахом, тому треба спрямовувати роботи установи на підвищення кваліфікації молодих спеціалістів, проводити конкурси, організовувати школи розвитку та навчання.

В Херсонській обласній бібліотеці для юнацтва ім. Б. Лавреньова для розвитку молодих бібліотекарів вже понад 5 років діє Школа молодого спеціаліста. У цьому році в її межах проводилися такі заходи: захист імідж-проектів для участі у V Форумі молодих бібліотекарів Луганщини «Твій проект – твоя кар'єра»; курс-практикум «Територія молодого професіонала»; відеосалон «Модна книга у кадрі або що таке бук-трейлер?»; Book-салон «Ви не читали?: новинка йде до вас»; аукціон «Ідеї на продаж: інтерактивні форми роботи з молоддю».

*Козаченко Ольга, провідний методист
науково-методичного відділу*